

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. V.

Vsebina: 31. Constitutio Apostolica de Religiosorum institutis vota simplicia profitentium. — 32. Poročilo o shodu dekanov. — 33. P. n. čč. gospodom duhovnikom. — 34. Approbatio novi indicis librorum prohibitorum. — 35. Opomin gledé družbe krščanskih družin. — 36. Ljudsko štetje in readjustiranje fasij. — 37. Skladne razprave pri zidanju cerkvenih in nadarbinskih poslopij. — 38. Raziskavanje po maticah. — 39. Zbirka za pogorelce v Gorenji vasi. — 40. Prošnje za spregled zakonskih zadržkov. — 41. Nalaganje odkupnin od davščin. — 42. Konkurzni razpis — 43. Škofjska kronika.

1901.

31.

CONSTITVTIO APOSTOLICA

DE RELIGIOSORVM INSTITVTIS VOTA SIMPLICIA PROFITENTIVM.

LEO EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Conditae a Christo Ecclesiae ea vis divinitus inest ac fecunditas, ut multas antea actis temporibus, plurimas aetate hac elabente utriusque sexus tamquam familias ediderit, quae, sacro *votorum simplicium* suscepto vinculo, sese variis religionis et misericordiae operibus sancte devovere contendunt. Quae quidem pleraeque, urgente caritate Christi, singularis civitatis vel dioecesis praetergressae angustias, adeptaeque, unius eiusdemque vi legis communisque regiminis, perfectae quamdam consociationis speciem, latius in dies proferruntur. — Duplex porro earundem est ratio: aliae, quae Episcoporum solummodo approbationem nactae, ob eam rem *dioecesanae* appellantur; aliae vero de quibus praeterea romani Pontificis sententia intercessit, seu quod ipsarum leges ac statuta recognoverit, seu quod insuper commendationem ipsis approbationemve impertiverit.

Iam in binas huiusmodi religiosarum Familiarum classes quaenam Episcoporum iura esse oporteat, quaeque vicissim illarum in Episcopos officia, sunt qui opinentur incertum controversumque manere. — Profecto, ad *dioecesanis* consociationes quod attinet, res non ita se dat laboriosam ad expediendum; eae quippe unâ inductae sunt atque vigent Antistitum sacrorum auctoritate. At gravior sane quaestio de ceteris oritur, quae Apostolicae Sedis comprobatione sunt auctae. Quia nimirum in dioeceses plures propagantur, eodemque ubique iure unoque utuntur regimine; ideo Episcoporum in illas auctoritatem opus est tempera-

tionem quamdam admittere certosque limites. Qui limites quatenus pertinere debeant, colligere licet ex ipsa decernendi ratione Sedi Apostolicae consueta in eiusmodi consociationibus approbandis, scilicet certam aliquam Congregationem approbari ut piam Societatem votorum simplicium, *sub regimine Moderatoris generalis, salva Ordinariorum iurisdictione, ad formam sacrorum canonum et Apostolicarum constitutionum.* — Iamvero perspicuum inde fit, tales Consociationes neque in *dioecesanis* censi, neque Episcopis subesse posse nisi intra fines dioecesis cuiusque, incolumi tamen supremi earundem Moderatoris administratione ac regimine. Qua igitur ratione summis societatum harum Praesidibus in Episcoporum iura et potestatem nefas est invadere; eadem Episcopi prohibentur ne quid sibi de Praesidum ipsorum auctoritate arrogent. Secus enim si fieret, tot moderatores istis Congregationibus accederent, quot Episcopi, quorum in dioecesibus alumni earum versentur; actumque esset de administrationis unitate ac regiminis. — Concordem atque unanimum Praesidum Congregationum atque Episcoporum auctoritatem esse oportet; at ideo necesse est alteros alterorum iura pernoscere atque integra custodire.

Id autem ut, omni submota controversia, plene in posterum fiat, et ut Antistitum sacrorum potestas, quam Nos, uti par est, inviolatam usquequaque volumus, nihil usquam detrimenti capiat; ex consulto sacri Consilii Episcopis ac Religiosorum ordinibus praepositi, duo praescriptionum capita edicere visum est; alterum de

Sodalitatibus quae Sedis Apostolicae commendationem vel approbationem nondum sunt assecutae, alterum de ceteris, quarum Sedes Apostolica vel leges recognovit vel institutum commendavit aut approbavit.

Caput primum haec habet servanda:

I. Episcopi est quamlibet recens natam sodalitem non prius in dioecesim recipere, quam leges eius constitutionesque cognorit itemque probarit; si videlicet neque fidei honestative morum, neque sacris canonibus et Pontificum decretis adversentur, et si apte statuto fini convenient.

II. Domus nulla novarum sodalitatum iusto iure fundabitur, nisi annuente probante Episcopo. Episcopus vero fundandi veniam ne impertiat, nisi inquisitione diligenter acta quales sint qui id poscant: an recte probeque sentiant, an prudentia praediti, an studio divinae gloriae, suaeque et alienae salutis praecipue ducti.

III. Episcopi, quoad fieri possit, potius quam novam in aliquo genere sodalitem condant vel approbent, utilius unam quamdam adsciscant de iam approbatis, quae actionis institutum profiteatur adsimile. — Nullae fere, ni forte in *Missionum* regionibus, probentur sodalitates, quae, certo proprioque fine non praestituto, quaevis universe pietatis ac beneficentiae opera, etiamsi penitus inter se disiuncta, exercenda amplectantur.

Episcopi sodalitem condi ullam ne siverint, quae redditibus careat ad sodalium victum necessariis. — Sodalitia, quae stipe collaticia vivant; item muliebres familias, quae aegrotis, domi ipsorum, interdiu noctuque adsint, cautissime, quin etiam difficulter comprobent. — Si quae autem nova feminarum sodalitas eo spectet ut suis in aedibus valetudinaria aperiat viris promiscue mulieribusve excipiendis; vel similes domos excipiendis sacerdotibus, qui Sororum curam atque opera aegrotantes leventur; eiusmodi proposita Episcopi ne probent, nisi maturo adhibito severoque consilio. — Praeterea Episcopi religiosarum domus, ubi viris feminisve peregre advenientibus hospitium victusque accepto pretio suppeditetur, nequaquam permittant.

IV. Sodalitas quaevis dioecesana ad dioeceses alias ne transgrediatur, nisi consentiente utroque Episcopo, tum loci unde excedat, tum loci quo velit commigrare.

V. Sodalitatem dioecesanam si ad dioeceses alias propagari accidat nihil de ipsius natura et legibus mutari liceat, nisi singulorum Episcoporum consensu, quorum in dioecesibus aedes habeat.

VI. Semel approbatae sodalitates ne extinguantur, nisi gravibus de causis et consentientibus Episcopis, quorum in ditione fuerint. Singulares tamen domos Episcopis, in sua cuique dioecesi, tollere fas est.

VII. De puellis habitum religiosum petentibus, item de iis quae, probatione expleta, emissurae sint vota,

Episcopus singulatim certior fiat: eiusdem erit illas et de more explorare et, nihil si obstet, admittere.

VIII. Episcopo alumnas sodalitatum dioecesanarum professas dimittendi potestas est, votis perpetuis aequae ac temporariis remissis, uno dempto (ex auctoritate saltem propria) colendae perpetuo castitatis. Cavendum tamen ne istiusmodi remissione ius alienum laedatur; laedetur autem, si insciis moderatoribus id fiat iusteque dissentientibus.

IX. Antistitae, ex constitutionum iure, a Sororibus eligantur. Episcopus tamen, vel ipse vel delegato munere, suffragiis ferendis praecerit: peractam electionem confirmare vel rescindere integrum ipsi est pro conscientiae officio.

X. Dioecesanae cuiusvis sodalitis domos Episcopus invisendi ius habet, itemque de virtutum studio, de disciplina, de oeconomicis rationibus cognoscendi.

XI. Sacerdotes a sacris, a confessionibus, a concionibus designare, item de sacramentorum dispensatione statuere munus Episcoporum est, pro sodalitatibus dioecesanis pariter ac pro ceteris; id quod in capite consequenti (num. VIII) explicate praefinitur.

Alterum praescriptionum caput, de Sodalitatibus, quarum Apostolica Sedes vel leges recognovit vel institutum commendavit aut approbavit, haec habet servanda:

I. Candidatos cooptare, eosdem ad sacrum habitum vel ad profitenda vota admittere, partes sunt Praesidum sodalitatum; integrum tamen Episcopi Facultate a Synodo Tridentina tributa,¹⁾ ut, quum de feminis agitur, eas et ante suscipiendum habitum et ante Professionem emitendam ex officio exploret. Praesidium similiter est familias singulas ordinare, tirones ac professos dimittere, iis tamen servatis quaecumque ex instituti legibus pontificiisque decretis servari oportet. — Demandandi munera et procurationes, tum quae ad universam sodalitem pertinent, tum quae in domibus singulis exercentur, Conventus seu *Capitula*, et Consilia propria ius habent. In muliebrum autem sodalitatum Conventibus ad munera assignationem, Episcopus, cuius in dioecesi habentur, per se vel per alium praecerit, ut Sedis Apostolicae delegatus.

II. Condonare vota, sive ea temporaria sint sive perpetua, unius est romani Pontificis. Immutandi constitutiones, utpote quae probatae a Sede Apostolica nemini Episcoporum ius datur. Item regimen, quod penes moderatores est sive sodalitis universae sive familiarum singularum ad constitutionum normam, Episcopis mutare temperare ne liceat.

III. Episcoporum sunt iura in dioecesi cuiusque sua, permittere vel prohibere novas domos sodalitatum condi; item nova ab illis templa excitari, oratoria seu

¹⁾ Sess. XXV, cap. XVII, de Regul. et Monial.

publica seu semipublica aperiri, sacrum fieri in domesticis sacellis, Sacramentum augustum proponi palam venerationi fidelium. Episcoporum similiter est solemnitas et supplicationes, quae publica sint, ordinare.

IV. Domus sodalitatum huiusmodi si *clausura episcopali* utantur, Episcopis iura manent integra, quae de hac re a pontificiis legibus tribuuntur. Si quae autem *clausura*, ut inquirunt, *partiali*, utantur, Episcopi erit curare ut rite servetur, et quidquid in eam irreat vitii cohibere.

V. Alumni alumnaeve sodalitatum harum, ad *forum internum* quod attinet, Episcopi potestati subsunt. In *foro* autem *externo*, eidem subsunt quod spectat ad censuras, reservationem casuum, votorum relaxationem quae non sint uni summo Pontifici reservata, publicarum precum indictionem, dispensationes concessionesque ceteras, quas Antistites sacrorum fidelibus suis impertire queant.

VI. Si qui vero ad sacros ordines promoveri postulent, eos Episcopus, etsi in dioecesi degentes, initiare caveat, nisi hisce conditionibus: ut a moderatoribus quisque suis proponantur; ut quae a iure sacro sancita sunt de *litteris dimissorialibus* vel *testimonialibus*, sint rite impleta; ut *titulo sacrae ordinationis* ne careant, vel certe eo legitime eximantur; ut theologiae studiis operam dederint, secundum decretum *Auctis admodum*, die datum IV. novembris anno MDCCCXCII.

VII. In sodalitates, quae mendicato vivunt, ea Episcopis stent iura, quae habet decretum *Singulare quidem*, a sacro Consilio Episcopis et Religiosorum ordinibus praeposito promulgatum die XXVII martii anno MDCCCXCVI.

VIII. In iis quae ad spiritualia pertinent subduntur sodalitates Episcopis dioecesium in quibus versantur. Horum igitur erit sacerdotes ipsis et a sacris designare et a concionibus probare. Quod si sodalitates muliebres sint, designabit item Episcopus sacerdotes a confessionibus tum ordinarios tum extra ordinem, ad normam constitutionis *Pastoralis curae*, a Benedicto XIV decessore Nostro editae, ac decreti *Quemadmodum*, dati a sacro Consilio Episcopis et Religiosorum ordinibus praeposito, die XVII decembris anno MDCCCXC; quod quidem decretum ad virorum etiam consociationes pertinet, qui sacris minime initiantur.

IX. Bonorum, quibus Sodalitia singula potiuntur, administratio penes Moderatorem supremum maximamve Antistitam eorumque Consilia esse debet: singularum vero familiarum redditus a praesidibus singulis administrari oportet, pro instituti cuiusque legibus. De iis nullam Episcopus rationem potest exigere. Qui vero fundi certae domui tributi legative sint ad Dei cultum beneficentiamve eo ipso loco impendendam; horum administrationem moderator quidem domus gerat, referat

tamen ad Episcopum, eique se omnino praebeat obnoxium: ita nimirum ut neque Praeposito neque Antistitae sodaliti universi liceat quidquam ex iis bonis Episcopo occultare, distrahere, vel in alienos usus convertere. Talium igitur bonorum Episcopus rationes accepti impensique, quoties videbitur, expendet; idem ne sortes minuantur, redditus ne perperam erogentur, curabit.

X. Sicubi sodalitatum aedibus instituta curanda adiecta sint, uti gynaecea, orphanotrophia, valetudinaria, scholae, asyla pueris erudiendis; Episcopali vigilantiae ea omnia subsint quod spectat ad religionis magisteria, honestatem morum, exercitationes pietatis, sacrorum administrationem, integris tamen privilegiis, quae collegiis, scholis institutisve eiusmodi a Sede Apostolica sint tributa.

XI. In quarumlibet sodalitatum domibus vota simplicia profitentium, Episcopis cuiusque dioecesis ius est invisendi templa, sacraria, oratoria publica, sedes ad sacramentum poenitentiae, de iisque opportune statuendi iubendi. — In presbyterorum sodalitiis, de conscientia ac disciplina, item de re oeconomica uni praesides cognoscent. In consociationibus vero feminarum, aequae ac virorum qui sacerdotio abstinere, Episcopi erit inquirere num disciplina ad legum normam vigeat, num quid sana doctrina morumve probitas detrimenti ceperit, num contra clausuram peccatum, num sacramenta aequa statumque frequentia suscipiantur. — Reprehensione dignum si quid Episcopus forte offenderit, ne decernat illico: moderatores uti prospiciant moneat; qui si neglexerint, ipse per se consulat. Si quae tamen maioris momenti occurrant quae moram non expectent, decernat statim; decretum vero ad sacrum Consilium deferat Episcopis ac Religiosorum ordinibus praeposito.

Episcopus, in visitatione potissimum, iuribus, quae supra diximus, utatur suis quod spectat ad scholas, asyla ceteraque memorata instituta. — Ad rem vero oeconomicam quod attinet muliebrium sodalitatum itemque virorum sacerdotio carentium, Episcopus ne cognoscat nisi de fundorum legatorumve administratione, quae sacris sint attributa, vel loci aut dioecesis incolis iuvandis.

His porro, quae hactenus ediximus sancivimus, nihil penitus derogari volumus de facultatibus vel privilegiis, tum Nostro aut quovis alio Sedis Apostolicae decreto concessis, tum immemorabili aut saeculari consuetudine confirmatis, tum etiam quae in alicuius Sodalitatis legibus a romano Pontifice approbatis continentur.

Praesentes vero litteras et quaecumque in ipsis habentur nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis sive intentionis Nostrae vitio aliove quovis defectu notari vel impugnari posse, sed semper validas et in suo robore fore et esse, atque ab omnibus cuiusvis gradus et praeeminentiae inviolabiliter in iudicio et

extra observari debere decernimus: irritum quoque et inane declarantes si secus super his a quoquam, quavis auctoritate vel praetextu, scienter vel ignoranter contigerit attentari; contrariis non obstantibus quibuscumque.

Volumus autem ut harum litterarum exemplis, etiam impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis, eadem habeatur fides, quae Nostrae voluntatis significationi his praesentibus ostensis haberetur.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo noningentesimo, sexto idus decembres, Pontificatus Nostri vicesimo tertio.

C. Card. ALOISI MASELLA Pro-Dat. — A. Card. MACCHI VISA

DE CVRIA I. DE AQVILA E VICECOMITIBVS
Loco † Plumbi Reg. in Secret. Brevium

I. CVGNONIVS.

32.

Poročilo o shodu p. t. dekanov 10. aprila 1901.

A. Shod.

Prišli so prav vsi gospodje dekan. Udeležili so se shoda tudi nekateri gospodje kanoniki in župniki. Po tihi sv. maši v škofovi kapelici se je zborovanje pričelo ob devetih in je trajalo do ene popoldne.

Celsissimus pozdravi navzoče, izrazi nado, da shod ne bo brez sadu: saj se bodo dobre ideje, tu razpravljane, med duhovniki širile, ter pomogle, da bomo edinstveno in skladno delovali, pa tudi z vezjo ljubezni utrdili ono stanovsko organizacijo, katero po naredbi cerkve že imamo. Nato se je razpravljalo o raznih napovedanih predmetih.

I. Katoliški zavodi in gimnazija.

Celsissimus obrazloži, kaj se je do sedaj v tej zadevi storilo. Kupilo se je primerno ležeče zemljišče pri Št. Vidu. Stavbeni načrti so izdelani, tudi točen proračun na temelju ljubljanskih cen je dogotovljen. Pri oddajanju del se bo gledalo, da ne pride vse v roke enega podjetnika. Mizarska dela so se obljubila novi mizarski zadrugi v Št. Vidu, ako ne bo predraga. Priprave so se deloma že začele; treba le oblastvene dovolitve, pa se bo zidanje energično nadaljevalo. Letos se postavi temelj, l. 1902 pride hiša pod streho, l. 1903 in 1904 pa se dovrši. Prostor je primeren, voda za vodovod se je kemično in bakterijologičsko preiskala in potrdila kot dobra, zdrava pitna voda; vzgojitelji odobravajo, da je zavod nekoliko zunaj mesta, samo da ni preveč daleč in bodo gg. profesorji mogli z mestom vedno biti v dotiki in zvezi.

O vspehu nabiranja denarja za zavode poroča gosp. kancelar Šiška. Uspehi so dosti povoljni in je vkljub raznim stroškom glavnic narasla za 59.000 K. Sklene se, da naj se tudi za naprej pobira tako, kakor vsak župnik za svojo župnijo sprevidi, da je najbolje.

Gosp. prošt dr. Elbert priporoča, naj se odredi, da se za dobrotnike berejo sv. maše in sicer že sedaj.

Priporočajo se tudi svetomašne ustanove po 200 kron za zavode, kar bi vzdrževanju močno koristilo: 2 K bi bil stipendij, katerih se bo v zavodu mnogo potrebovalo, 6 K bi pa za vzdrževanje ostalo. Naglašuje se tudi, da naj se posebno gg. duhovniki pri svojih oporokah spominjajo zavodov.

II. Nauk iz državnozbornih volitev.

Kratko, toda temeljito in podučno govori gospod prof. dr. Krek. On opozarja na nekatere pomanjkljivosti od naše strani. Postavi osem stavkov, katere jedrnatost zagovarja in razjasnjuje. Največ se je govorilo o drugem stavku, ki se glasi:

„V cerkvi se v govorih dotikajmo političnih vprašanj samo načelno; lokalnih razmer ali osebnih vprašanj ne nosimo na prižnico. Taka vprašanja obravnavajmo pri političnih shodih. S tem, da pri shodih dajemo priložnost medsebojnim razgovorom, dosežemo večje vspehe in se izognemo mnogim nevarnostim za se in za vernike.“

Vsi zborovalci so temu stavku pritrdili. Celsissimus dodá še nekaj opominov. 1. Posebno v cerkvi, pa tudi pri zborovanjih in v privatnih razgovorih naj se nikakor ne reče brezverec brez razločka vsakemu, ki hodi z liberalno stranko. Saj so premnogi teh ne samo po deželi, ampak tudi po mestih verni in izpolnjujejo svoje krščanske dolžnosti. Edino v tem greše in sami sebi nasprotujejo, ker hodijo s stranko, katera v verskem, političnem in družabnem življenju stoji na načelih naravnost protikrščanskih. Oni greše in mogli bi se navzeti protikrščanskega duha, mogli bi nazadnje izgubiti krščansko vero, posebno ako berejo, ali še celo razširjajo liberalne časnike. Na to se mora vedno paziti, da se nikdo brez potrebe ne žali. 2. Naj se duhovnik nikoli ne pokaže strankarja, ampak le kot sodnika nad strankami. Pove naj, zakaj da dela in mora delati za konservativno ali krščansko socialno stranko in zakaj mora z vso silo pobijati liberalno stranko: ker se prva strinja z vero Jezusovo, druga ji pa na-

sprotuje. Naj duhovnik nikoli sebe in svoje osebe ne postavi v središče, češ: ti si proti meni, kako moreš proti meni biti? 3. Časnikov nikoli na prižnico nositi, k večjemu izjemoma onda, ko bi se v časopisu verski nauki napadali in je tacih časopisov dosti v župniji, torej potrebno jih zavrniti. 4. Proti slabim časopisom in za dobre naj se bolj privatno dela.

III. O zavarovanju.

Poročal je gosp. kanonik dr. Karlin. Pri tej priliki je zborovalcem podal točno sliko, kako deluje, lepo napreduje in se utrjuje naša vzajemna zavarovalnica, ter so mogli gosp. zborovalci lahko presoditi, da li je zanesljiva ali ne.

IV. O razširjevanju dobrega berila.

To je silno važna točka, ker posebno letos naša radikalna, pseudoliberalna stranka svoj „Narod“, posebno pa „Rodoljuba“ v mnogobrojnih iztisih med ljudstvom širi in sicer zastonj s pomočjo sebi privrženih ljudi, posebno gostilničarjev in deloma tudi učiteljev.

O tej točki obširno govori gosp. dekan Koblar. Nasvetuje: priporoča naj se družba sv. Mohorja, naj se napravijo farne knjižnice, bralna društva, širi naj se „Domoljub“, ki naj bi bil tednik, ponatisnejo naj se že izdani spisi, naj se Spillmannove povesti in še druge dobre predstavijo, naj se namesto denarja darujejo knjižice.

Vnel se je živahen razgovor, kako postopati v duhovnem pastirstvu, pri spovedi, na smrtni postelji z onimi, ki čitajo prepovedane liste? ali se smejo pripustiti kot botri? Čula so se mnenja bolj stroga, pa tudi bolj mila. O tem se bo razgovarjalo pri dekanjskih shodih.

Priporočalo se je, naj se sestavi katalog vseh dobrih knjig in dá v roke duhovnikom ter raznim družbam, ker človek pozabi, kaj se je vže natisnilo in kaj je dobro.

Povdarjalo se je, naj se dela privatno zoper slabe časnike, da jih dotičniki odstranijo in za dobre, da jih mnogi naročé, saj pogostokrat ljubeznjiva beseda posamezniku rečena več koristi, kakor pa pridiga, ker se napuh človeški protivi javnemu opominjevanju, laglje pa sprejme opomin na tihem.

Dobra je tudi nastopna misel: ljudem je treba dati časnike in knjige na razpolaganje. Zato naj dá župnik prostor v župnišču, ali pa naj se najame posebna soba drugod. Tam se ljudje zbirajo in čitajo. Narejen bi bil bralni krožek. Polagoma pride več knjig in narejena je farna knjižnica, za katero treba sestaviti pravila. Iz tega se bo razvilo bralno ali pa izobraževalno društvo. Kjer je kraj velik in je mnogo vasi, tam ljudje ne morejo hoditi v društvo, zato naj skrbi duhovnik, da bo v vsaki vasi kaj dobrih časopisov, ki naj se nosijo od hiše do hiše. Naj bi se v vsaki deka-

niji sestavil poseben odbor, ki bi vse to nadziral in vodil, ki bi pa tudi za dopise v dobre časopise skrbel, da bodo dobri, raznovrstni in zanimivi.

V. O fondu v pomoč gg. kapelanom.

Ker se je naprava kapelanskih inventarov v dekanijskih shodih odklonila, nasvetovalo se je od nekaterih strani, naj bi se napravil fond v pomoč gg. kapelanom pri nezadolženi selitvi. Toda od kod bi se dobil ta fond?

G. kanonik Sušnik o tej zadevi prvi govori in pravi, naj bi se gg. kapelanom naložila taksa, kakor vojaški davek, in naj bi se stopilo v zvezo z duhovskim podpornim društvom. Dekan Gornik misli, naj bi za fond plačali gg. župniki 10 K. enkrat za vselej, gg. kapelani pa 10 let po 3 K. Prof. Krek misli, da bi skoraj gotovo tudi vlada dala podpore za selitev, ako bi se jej od kompetentne strani kak predlog v tej zadevi stivil.

Ker se je iz raznih nasvetovanj razvidelo, da vprašanje še ni dozorelo, odločil je g. škof, da se nič ne sklepa, pač pa da se bo o tem še bavil njegov konzistorij.

VI. Arhidijakonije.

Celsissimus pravi, da je uprava škofije zbog vedno obilnejšega dela vsak dan težja. Ne more se dobiti pregled o delovanju posameznih dekanij, ne morejo se točno rešiti poročila in elaborati dekanijskih konferencij, ne morejo se presoditi poročila o dekanijskih vizitacijah, ne se pregledati življenje sodalitatis, kongregacij, češčenja presvetega Rešnjega Telesa in raznih družeb. Zato se potrebujejo posredovalni organi, katerim se dotični posel izroči, da ga urejujejo, nadzirajo in ordinarijatu poročajo, da more potrebno ukreniti, gibanje pospeševati in sploh škofijo enakomerno voditi. Zato namerava škofijo razdeliti na pet arhidijakonij: na ljubljansko, gorenjsko, notranjsko, dolensko in osrednjo, ter vsaki arhidijakoniji postaviti na čelo kanonika v Ljubljani s točno določenim delokrogom. Celsissimus tudi pove, da je to namero preč. stolni kapitelj soglasno odobril.

VII. O alkoholizmu.

Radi antialkoholističnega kongresa je Celsissimus vladnemu zastopniku pomagal s podatki o pitju žganja po naši škofiji. Zato so gg. župniki dobili vprašalne pole, na katere naj bi točno odgovorili. Žal, da nekateri gospodje niso ničesar odgovorili, nekateri pa kaj pomanjkljivo. Vendar je večina svojo nalogo lepo rešila.

Preč. gosp. kanonik Kajdiž je pole pregledaval in sestavil kratko poročilo za naš shod. Strašno nas je prestrašilo poročilo, da se žganja zmiraj več popije. V letu 1889. se je v naši deželi popilo žganja zadacnega 1,053.570-73 litrov, v letu 1898. pa že 1,561 220-31 litrov; največ se ga popije v okrajih Kamnik, Kranj in Radoljica; l. 1898. se je toliko alkohola popilo, da pride

v okraju črnomaljskem na vsako glavo po 0:517 l, v okraju novomeškem 0:855 l, v postojnskem 1:123 l, v krškem 1:153 l, v kočevskem 1:681 l, v logaškem 2:034 l, v litijskem 3:142 l, v kamniškem 3:377 l, v kranjskem 5:661 l, v Ljubljani in okolici 5:713 l, — toda tu ga Št. Viški mizarji mnogo potrebujejo pri delu — v radoljiškem 7:188; davka za žganje se sedaj dobiva okoli 800.000 K.

Iz poročil gg. župnikov se najbolje vidi, da vzrok pijanstvu in grdi žganjariji je navada, družba fantovska, zapeljevanje, posebno premnoge krčme, deloma siromaštvo. Vidi se pa tudi, da sredstva: družbe treznosti, pridige in opominjevanja niso nič ali skoraj nič izdala, največ je še koristila pri mladeničih Marijina družba. Na temelju poročil bi se moglo nazadnje tudi misliti, da smo mi duhovniki zoper to bolezen premalo delovali.

Vsi zborovalci so prepričani, da je za razvoj krščanskega življenja vsekako potrebno, da se pijančevanje zatara. Sklenilo se je, naj se počakajo sklepi antialkoholističnega kongresa.

VIII. Sveto leto.

Celsissimus je stavil vprašanje, kedaj naj bi se pri nas začelo sveto leto? Nekateri gospodje duhovniki želé tako, naj bi bil advent še v svetem letu, drugi pa mislijo, da bi bilo bolje, naj bi se sv. leto že sedaj mesca maja proglasilo. Glasovi so se pri shodu na dvoje razcepili: 10 glasov za prvi, 10 glasov za drugi predlog, eden dekanov ni glasoval. Celsissimus je izjavil, da bo zadevo premislil in o pravem času rešil.

IX. O fasiji.

Preč. prošt dr. Elbert vpraša, kako naj pri napovedbi za dohodninski davek napové župnik hrano za kaplana? Ker gg. kapelani napovedujejo uradno odločeno svoto, župnik pa resničen trošek za hrano, ki je precej večji, pridejo člani komisije v nepriliko. Stavili so se razni predlogi, toda nobeden ni ugajal, saj se ne more naložiti gospodu kaplanu, da pri dohodkih napove večjo svoto od one uradno določene, pa tudi gospodu župniku ne, da pri stroških napove manjšo svoto od one, ki jo res za hrano izda. Te zamotanosti zborovalci niso mogli razvozlati.

XI.

Preč. g. dekan Gornik opozori nazadnje zborovalce na ministerjalni odlok z dne 19. marca 1901, po katerem se cerkvene klopi prištevajo nepremičninam in se torej za pristojbinski namestek več ne vpoštevajo.

B. Potrjeni sklepi.

I.

Zavodi in gimnazija. Želi se 1. da se jih duhovniki spominjajo v oporokah; 2. da se skrbi za

mašne ustanove, katere naj bi napravljali posebno duhovniki, pa jih tudi vernikom priporočali tam, kjer jih je že obilo; 3. pri vernikih naj se nabira tako, kakor gospodje sami iz skušnje vedó, da bi najbolje bilo; 4. druge določbe ostanejo veljavne.

Vernikom se lahko razglasi, da se bo že sedaj vsako prvo soboto v mesecu za dobrotnike brala sveta maša; ko bodo pa zavodi gotovi, se bo brala za dobrotnike žive in mrtve sv. maša vsako soboto.

II.

Nauk iz volitev. Prvič v cerkvenih govorih naj se ne govori vse karkoli, ampak naj se pazi na vsako besedo in sicer: *a)* quia nemo ex ambone causam suam, sed solius Dei et animarum tractare debet, longe absint, quae proprium amorem vel honorem olent, absint querelae et vituperia propter iniurias concionatori illatas, quae animum superbum et exulceratum magis produnt, quam genuinum zelum Dei; *b)* exulent, quae alios potius offendunt, quam aedificant; inprimis servetur monitio S. Joannis Chrysostomi: „inter concionandum personae non nominatim (vel quasi nominatim) sunt perstringendae, sanare enim oportet, non efferare“; absint immoderatae invectivae; *c)* absint ex cathedra sacra, quaecunque locum sacrum vel verbum Dei minime decent, omneque dicendi genus, quod plateis magis, quam ecclesiis convenit; *d)* denique in concione non proferantur res mundanae ac profanae et mere politicae; sed multoties res, quae videntur politicae, religionem attingunt, de quibus non semper tacere licet, ita tamen, ut animo parato, prudenter et solide earum mentio fiat, quo e. g. pertinent iura ecclesiae quoad matrimonium, quoad scholas, quoad officium eligendi viros idoneos et catholicos praesertim in comitiis (Syn. dioec. Brix. 1900 pg. 15. sq.).

Drugič z u n a j c e r k v e naj duhovni pastir pazi: *a)* non sit indifferens quoad res politicas, potius cognoscere studeat, quatenus placita sub hoc respectu in parochia vigeant, quae praevaleant, qualis pugna, quinam partium coriphaei, quales denique ephemerides ibidem propagentur et a populo legantur; eo minus sacerdos indifferens sit circa res sociales, quae hodie orbem commovent, memor pristini temporis, quo clerus maximam vim habuit ad ordinem socialem stabiliendum. — *b)* Si scissio parochianorum in duas vel plures partes nullo modo tangit religionem, sacerdotes nulli parti faveant, sed ea, quae pacis sunt, sectentur, et omnibus aequalem curam et iustitiam exhibeant. Si vero partes ita sibi sunt adversae, ut una principii minus rectis, seu non catholicis regatur, tum omni conatu illam partem promoveant, quae ordinem socialem, auctoritatem ecclesiae, principia catholica prae oculis habet. — *c)* in actionibus politicis has regulas observent: 1. modum non excedant, quia ad eos non spectat

populum concitare, sed fideliter pascere; 2. ne iniuste agant, media illicita respuant, neque ipsis adversariis aequitatem et iustitiam denegent; 3. ne imprudenter se gerant, sed perpendant, quid honor sacerdotii, decorum clericale, officium pastorale ab iis exigit; 4. ne avidi sint aurae popularis; qui in rebus politicis se ipsos quam maxime quaerunt, serius ocus incidunt in laqueum diaboli et quando hominibus placere anhelant, servi Dei esse desinunt (Syn. Brix. pg. 118. sq.).

Tretjič o časnikarstvu naj velja: Ephemeridum scriptores certe opus laudabile perficiunt, sed veritatis ac sinceritatis, iustitiae et charitatis lege obstricti, nulloque privilegio exempti sunt ab iis, quae octavo Dei praecepto omnibus inculcantur. Regulae supra dictae etiam ephemeridum redactoribus et qui eisdem cooperantur, ac nominatim clericis dictae sint. Insuper recordentur etiam moniti Leonis XIII.: „ut eorum disputatio pro ecclesiae iuribus tuendis sit moderata et temperans, quae potius rationum pondere, quam stilo nimis vebementi et aspero victorem certaminis scriptorem efficiat (Synod. Brix. pg. 119. sq.).

III.

Dobro berilo, posebno časniki. 1. Gospodje duhovni pastirji so kar naravnost dolžni vse storiti, da se po župnijah ne širi slabo berilo, pač pa dobro; 2. ni dosti samo v cerkvenih govorih slabo zabranjevati, dobro priporočevati, ampak mora se tudi zunaj cerkve kar naravnost postopati; 3. naj se boljšim družinam dobre knjige, dobri listi, posebno „Domoljub“, kar pokaže in dá, ter naj se vabijo, da se sami naročé; 4. naj se poiščejo zanesljivi mladeniči in možje v vsaki vasi, ki bodo dobre liste širili, ki bodo pazili, da tja kak slab in prepovedan list ne prihaja; 5. kjer se le more, naj se ustanovi knjižnica, bralno ali izobraževalno društvo; 6. politična in druga društva naj se vporabijo, da se po njih razširi dobro berilo; 7. naj se moralna zavest tako vzbudi, da se bo vsakdo sramoval vzeti v roke slab list, ali zahajati v hiše in družbe, kjer so taki listi na razpolago; 8. pri dekanijskih konferencijah in pri shodih sodalitates naj se o tem vselej razgovarja, kjer naj vsak udeleženec pripoveduje svoje izkušnje, svoje uspehe in neuspehe.

IV.

Arhidijakoni in arhidijakonije. a) Naloga arhidijakonov: 1. vizitacija dekanov, namreč njihovega pastirovanja, župniškega in dekanskega, vrši se pa brez posebnih obredov prav na tihem; 2. pregled poročila o dekanijskih konferencah, elaboratih in predlogih; 3. pregled poročila dekanovega o dekanijskih vizitacijah; 4. pregled o gibanju družabnem; 5. pregled ustanovitve in vodstva Marijinih kongregacij, tretjega reda, češčenja sv. Rešnjega Telesa, sv. misijonov; 6. pregled udeležbe

gg. duhovnikov pri duhovnih vajah; 7. pregled o pri-spevkih za zavode. — Arhidijakoni bodo vsak za svojo arhidijakonijo vse omenjene strani naših dolžnosti in našega življenja nadzirali, pregledovali, ordinarijatu o svojem času sporočali in po njegovih navodilih gospode dekane izpodbujali, osrčevali, podpirali in navduševali. — Izvzeto je a) gibanje „Sodalitates“, kateri na čelu je sedaj preč. gospod prelat Flis; izvzet je b) tudi propter praelaturam preč. gospod prošt novomeški, toda samo gledé vizitacije njegovega duhovnega pastirovanja.

b) Arhidakonije:

I. Arhidijakonija ljubljanska: Mesto Ljubljana.

II. Arhidijakonija gorenjska obsega dekanije:

1. Radovljico	s 25 župnijami,
2. Kranj	z 20 „
3. Loko	z 18 „
4. Kamnik	z 18 „

III. Arhidijakonija notranjska obsega dekanije:

1. Cirknico	z 10 župnijami,
2. Idrijo	z 10 „
3. Vipavo	z 11 „ in
s 4 kapelanijami,
4. Postojno	s 5 župnijami,
5. Trnovo	s 4 „ in
z 1 vikarijatom,
6. Ribnico	s 14 župnijami

IV. Arhidijakonija osrednja obsega dekanije:

1. Okolico ljubljansko	s 16 župnijami,
2. Moravče	s 17 „
3. Litijo	s 17 „
4. Vrhniko	s 13 „
5. Šmarije	z 10 „

V. Arhidijakonija dolenska obsega dekanije:

1. Novomeško	s 15 župnijami,
2. Leskovec	s 14 „
3. Trebnje	z 10 „
4. Kočevje	s 14 „
5. Žužemberk	z 10 „
6. Semič	s 13 „

c) Arhidijakoni. Prečastiti gospodje kanoniki so po cerkvenih postavah dolžni pomagati škofu pri upravi škofije. Zato mislim, da bodo radi prevzeli čast in breme arhidijakonov; pa ne samo prevzeli, ampak tudi goreče, modro, vstrajno spolnjevali dano jim prevažno nalogo. Imenujem kot prve arhidijakone one

gospode kanonike, ki so kot taki v zboru kanonikov najmlajši:

1. P. t. kanonika Andreja Kalana za ljubljansko arhidijakonijo;

2. P. t. kanonika dr. Andreja Karlina za gorenjsko arhidijakonijo;

3. P. t. kanonika Janeza Sajovica za notranjsko arhidijakonijo;

4. P. t. kanonika Tomaža Kajdiža za osrednjo arhidijakonijo;

5. P. t. kanonika dr. Janeza Korena za dolensko arhidijakonijo.

Ta razdelitev postane pravomočna z dnem 1. julija 1901.

V.

Alkoholizem. Zoper pijanstvo, posebno zoper nezumno žganjepitje se moramo duhovniki z vso silo zavzeti. Kolika korist za dušno in telesno blaginjo našega vernega ljudstva! Začnite pri mladeničih! Zbirajte jih v Marijine družbe, da se jih lepo skupno število laglje varuje društva že pokvarjenih starejših fantov; pri shodih jim vcepljajte zaničevanje in stud nad pijanstvom sploh, posebno nad žganjem; pod varstvom Device Marije in pokrepčani po sv. zakramentih se bodo že premagali; 2. zbirajte boljše može v tretji red ali pa tudi v kongregacijo, da tudi te obvarujete, ali vsaj zboljšate in bo nazadnje v župniji sramota piti žganje in vpijaniti se; 3. vplivajte na gostilničarje, da opusté prodajanje žganja, ali ga vsaj nikomur čez mero ne dajo; 4. vplivajte na dotične oblasti, da ne izdajo toliko nepotrebnih

koncesij za krčme in za tiste nesrečne beznice; 5. posvetujte se tudi o tem pri dekanijskih konferencah in pri shodih sodalitäts; 6. bodimo najpoprejši vernikom sijajen zgled največje zmernosti in treznosti, posebno sodales naj bi se odlikovali in druge na največje zatajevanje spodbujevali; 7. pri shodu dekánov v Ljubljani naj se o tem poročá in posvetuje. Gospodje, na noge! rešimo naše ljudstvo!

VI.

Nujna prošnja. Prav prisrčno prosim prečistite gospode dekane, da dobro proučíte, kar sem duhovnikom sporočil v „Škofijskem Listu“, št. II., 1901; priporočim prav vse, posebno pa odstavke: Katoliški shod, volitve, politika, nevarnosti, asceza; ravno tako dobro prevdarite vse, kar Vam v tem-le poročilu na srce polagam, bodisi zavode in gimnazijo, bodisi nauke iz volitev ali o alkoholizmu! Dobro proučíte, v nemajte za to vse duhovnike na raznih shodih, prečitajte razne odstavke in razpravljajte o njih Vi sami, ali naročíte kakemu spretnemu in dobremu duhovniku, naj o tem govori. Tudi Vas duhovnike isto prosim. Ne pišem Vam samo v zabavo, ampak kot Vaš škof po potrebah, katere vidim. Ako me poslušate, bote zares sebi in vernikom mnogo koristili, bote zares izpolnili prekrasne dolžnosti svojega poklica kot dobri pastirji svojih od Boga Vam izročeni ovčíc.

V Ljubljani 2. nedeljo po Veliki noči 21. apr. 1901.

✠ **Anton Bonaventura,**
knezoškof.

33.

P. n. čč. gospodom duhovnikom.

I.

Praznik presv. Srca Jezusovega.

Za praznik presv. Srca Jezusovega ponovim vse, kar sem zadnje dve leti določil:

1. V vsaki fari naj se praznuje tridnevnicá: v četrtek in octava Corporis Christi, v petek in festo Ss. Cordis in v soboto naj bodo zvečer ali pa po sv. maši zjutraj slovesne litanije presv. Srca Jezusovega z dotično spravno molitvijo; ako se doda kratko berilo ali kratek govor vsaj v petek, se bo povišala pobožnost in povečala korist;

2. v nedeljo po prazniku naj bode duhovno opravilo prav slovesno coram Sanctissimo s primerno pridigo; kjer je dvojno duhovno opravilo, naj bode oboje slovesno; popoldne naj se Presveto izpostavi eno uro in potem naj bodo pete litanije z blagoslovom;

3. v stolnici bo v petek ob desetih pontifikalna sv. maša; zvečer ob sedmih slavnostni govor, litanije in blagoslov; Najsvetejše se bo izpostavilo ob šestih zvečer;

4. priporočá naj se vernikom, da se posebno v petek in v nedeljo udeležé svetega obhajila v spravo za vsa razžaljenja, katera mora Gospod Jezus Kristus trpeti pričujoč med nami v presv. Rešnjem Telesu. Šolska mladina,

tretjeredniki, Marijine družbe bi mogle sveto obhajilo skupno prejeti.

II.

Novomašniki.

V smislu in po določbah sv. cerkve naj se v vseh župnijskih in redovniških cerkvah razglasé letošnji novomašniki; vernikom naj se na srce položi, da prav goreče za nje molijo, da bi mogli prav vredni duhovni postati. V mašnike bodo posvečeni nastopni gospodje:

a) iz 4. leta:

Josip Cuderman iz Trstenika, Ivan Lomšek iz Cerkelj pri Krškem, Andrej Pavlin iz

Cerkelj pri Kranju, Frančišek Sever iz Škofje Loke, Frančišek Šparovc iz Dupelj, Frančišek Vidmar iz Ajdovca, Alojzij Volc iz Kranjske gore, Ignacij Zaplotnik iz Gorič.

b) iz 3. leta:

Frančišek Grivec iz Ajdovca, Ivan Klemenc iz Slavine, Lavrencij Lah iz Komende, Pavel Perko iz Poljan, Josip Podlipnik iz Boštanja, Frančišek Rakovec iz Naklega, Anton Tomelj iz Mengša, Frančišek Vrhovec iz Brezovice, Mihael Zevnik iz Cerkelj pri Krškem.

Subdijakonat bodo prejeli 10., diakonat 12., presbiterat 14. julija; razglasé naj se s prižnice 7. julija, šesto nedeljo po binkoštih.

Kn.-škof. ord. v Ljubljani, 16. maja 1901.

† Anton Bonaventura,
knezoškof.

34.

Leo XIII approbat et confirmat novum indicem librorum prohibitorum.

LEO PP. XIII.

Ad perpetuam rei memoriam

Romani Pontifices, quibus grande illud munus in beato Petro Apostolorum principe commissum est, universum pascendi Christi gregem, toti in eo constanter fuerunt, ut pretiosissimum fidei depositum integrum inviolatumque servarent, et christianas toto orbe gentes salutaris doctrinae pabulo enutrient. Hinc profecto vehemens illa ac provida ab ipsis adhibita perpetuo cura, ut, quemadmodum bonum semen a lolio, ita et sani optimique libri ab adulterinis et apocryphis et perniciosis discernerentur; ne christiani homines, incauto vel temerario horum usu, integritatis fidei morumque detrimentum caperent. Quo in genere, varia quidem pro varietate temporum tum Pontifices ipsi, tum Concilia nunquam neglexerunt apta malis adhibere remedia. Quum vero, compertâ saeculo decimo quinto nova arte typographica, magis in dies crevisset librorum copia, praetereaque malarum haeresum pestis late grassaretur, necessarium omnino visum est, qua praecavendis periculis, qua reparandis mature damnis, in prave scripta acrius animadvertere. Itaque Concilii Tridentini patres, ad quos Pius IV praedecessor noster id negotium remisit, ingenti librorum sive haeticorum, sive de haeretica pravitate suspectorum, sive pietati moribusque nocentium conta-

gioni, duplici esse ratione occurrendum existimarunt. Ac primo quidem eiusdem Synodi auctoritate lecti ad id praesules et theologi generales quasdam condidere regulas, ut nimirum facilius dignosci posset a quibus generatim libris fideles cavere oporteret; tum vero accuratum atque absolutum librorum improbatæ lectionis elenchum seu indicem exararunt. Quem indicem una cum memoratis regulis, quum peracta Synodo, ex ipsius decreto, Pio IV praedecessori nostro exhibitus fuerit ut ne antea ederetur quam apostolicae auctoritatis robur acciperet, summa diligentia denuo excusum idem Pontifex approbavit et ab omnibus observari jussit. — Res tamen ipsa ferebat ut eiusdem Index, novis editis decursu temporis pravis perniciosisque libris nova additamenta requireret: idque sane ab Apostolica Sede iterum iterumque assidua cura perfectum esse neminem latet. Ita quidem Clemens VIII, ac deinceps Alexander VII et Benedictus XIV praedecessores nostri Indicem ipsum, insertis iis libris quos postmodum summi Pontifices vel per literas apostolicas vel per romanas Congregationes, praecipue Inquisitionis atque Indicis proscripserant, in meliorem aptioremque formam redactum, quasi innovarunt.

Quum vero a Benedicti XIV praedecessoris nostri pontificatu maximo longa iam aetas, centum quadraginta fere annorum, effluxisset, maius quiddam atque efficacius res ipsa postulare videbatur. Non solum enim complura hoc temporis intervallo damnata fuerant prave scripta, sed non pauci etiam errores ac mendae in Indicem ipsum irrepserant. Itaque, quod in votis etiam fuisse perspectum est multorum patrum Vaticanae Synodi, manum huic Indicis emendandi perficiendique operi admovendam duximus. Ac primo quidem regulas, quas e mente Concilii Tridentini Pius IV praedecessor noster constituerat, aliquando molliores efficere, easdemque temporis accommodare decrevimus: idque sane perfecimus Constitutione Apostolica *Officiorum ac munerum* edita die XXV Ian. an. MDCCCXCVII. Quod vero ad indicem spectat, eum diligentissime recognosci, e mendis purgari, atque ita disponi ordinarique iussimus, ut tota eiusdem ratio cum regulis seu decretis generalibus apprime congrueret. Eiusmodi negotium, sane laboriosum Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus Congregationi Indicis librorum prohibitorum praepositis demandavimus, qui doctis aliquot accitis in operis subsidium viris, rem totam alacri assiduoque

studio ita perfecere, ut novus Index ceteris iis qui praecesserunt non solum longe emendatior appareat, sed et expeditioris usus, omissis libris non ita paucis, quorum proscriptio, olim necessaria vel opportuna, hodie vix non inutilis evasit.

Huiusmodi igitur librorum prohibitorum generalem Indicem, iussu Nostro recognitum et emendatum, ac typis vaticanis impressum quem tamquam litteris hisce expresse insertum haberi volumus, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, approbamus et confirmamus atque ab omnibus ubique locorum integre et inviolabiliter observari praecipimus, sub poenis in Constitutione Nostra *Officiorum ac munerum* sancitis. Mandantes omnibus locorum Ordinariis, itemque regularium quorumcumque superioribus, omnibusque aliis ad quos spectat, aut in futurum spectabit, ut eundem indicem vulgandum et observandum pro viribus curent. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XVII Septembris MCM. Pontificatus Nostri Anno Vigessimotertio.

A. Card. MACCHI.

35.

Opomin gledé splošne pobožne družbe krščanskih družin.

Opozarjajo se čč. župnijski voditelji splošne pobožne družbe krščanskih družin v čast sv. družini nazareški na navodilo tej družbi (glej „Škofijski list“ l. 1895, str. 31) in sicer na točko 4., glasečo se:

„Škofijski voditelj stopi v zvezo z župniki, ki imajo edini nalogo, vsprejemati družine, stanujoče v njihovih župnijah. Vsako leto meseca majnika javijo župniki škofijskemu voditelju število družin, ki so se dale na novo sprejeti v družbo; ta pa poroča po ško-

fovi naredbi o tem osrednjemu predstojništvu v Rim.“ Že so, hvala Bogu, te družbe v 110 župnijah ustanovljene, ki štejejo 15.226 družin z 73.078 člani. Vabijo se tedaj čč. gg. voditelji v teku meseca majnika sem naznaniti število družin in število članov brez imen in priimkov. Ta pobožnost naj se razširja in goreče opravlja, da zavlada v naših družinah sveti mir, katerega je vživala sv. družina nazareška v polnosti!

36.

Ljudsko štetje in readjustiranje fasij.

C. kr. deželna vlada sporoča z dopisom z dne 24. aprila 1901 gledé readjustiranja fasij vsled ljudskega štetja nastopno:

Das Ministerium für Cultus und Unterricht hat mit dem Erlasse vom 18. März 1901, Z. 3747, anher eröffnet, daß die Ergebnisse der am 31. December 1900 vorgenommenen Volkszählung für die Ansprüche der katholischen Seelsorge-Geistlichkeit auf Dotationsergänzung aus dem Religionsfonde insoferne von Bedeutung sein werden, als sich nach diesen Resultaten bei vielen Seelsorgern Änderungen in der

ihnen zukommenden Congrua (Schema I. zum Geſetze vom 19. September 1898, R.-G.-Bl. Nr. 176) und in den fassionsmäßig gut zu lassenden Kanzleiauslagen für Matrifenführung (§ 7 lit. b. l. c, beziehungsweise Ministerial-Verordnung vom 8. December 1885, R.-G.-Bl. Nr. 170) ergeben werden.

Das hochwürdigste fürstbischöfliche Ordinariat wird daher ersucht, die Diöcesan-Seelsorgegeistlichkeit hievon mit dem Auftrage verständigen zu wollen, daß die in dieser Richtung in Betracht kommenden Seelsorger, welche auf eine Readjustierung ihrer Fassion reflectiren, letztere sofort nach Feststellung

des Zählungsergebnisses unter Beibringung von gemeinde-
amtlichen Certificaten über sämtliche zur Pfarre gehörige
Ortschaften resp. Ortschaftsbestandtheile und deren Seelen-
anzahl vorzulegen haben, worauf ihnen die zukommenden

geänderten Bezüge vom 1. Jänner 1901 angefangen aus
dem Religionsfonde werden flüssig gemacht werden.

O čemer se čč. gg. dušni pastirji s tem obveščajo.

37.

Skladne razprave

pri zidanju cerkvenih in nadarbinskih poslopij.

Zakon z dné 20. julija 1863 (deželni zakonik št. 12;
Kirchliches Verordnungs-Blatt I. 1865, XIII., p. 69 sequ.)
veleva v § 14, da se mora vpeljati skladna razprava
(konkurenčna obravnava) vselej, kadarkoli se hoče za-
htevati od patrona ali od občine zakoniti prispevek za
zidanje cerkvenih ali nadarbinskih poslopij.

Le v slučaju, ako se je skladna razprava pravilno
izvršila, oziroma ako so politična oblastva v zadevi
pravomočno rabsodila, morejo se tirjati dotični pri-
spevki, drugače ne.

Z ozirom na to, da so prišli v nekaterih slučajih
upravitelji cerkvenega in nadarbinskega imetja v jako
neprijeten položaj radi tega, ker se niso ozirali na do-
ločbe omenjenega zakona, se opozarjajo čč. gospodje,
naj v svojo lastno korist vselej, kadar hočejo zahtevati
kak prispevek od strank, ki so dolžne skladati,
postopajo natančno v smislu omenjenega zakona ter
prosijo pravočasno za vpeljavo skladne razprave potom
kn.-šk. ordinarijata.

38.

Raziskavanje po maticah.

Vsled prošnje župnega urada v Ogulinu se naroča
čč. gg. maticarjem, naj poiščejo v maticah rojstne in
krstne podatke nekega bivšega vojaškega pisarja z
imenom Frančišek Meglen, ki je umrl v Ogulinu
l. 1843. v 54. letu svoje starosti. Porodil se je torej

okoli leta 1790. in sicer nekje na Kranjskem, od koder
se je že v mladosti izselil. Kdor najde omenjene po-
datke v svojih maticah, naj pošlje dotični rojstni in
krstni list župnemu uradu v Ogulinu (Hrvatsko).

39.

Nabiranje milih darov

za pogorelce v Gorenji vasi pri Trati.

Dné 20. maja t. l. okrog 2. ure popoldne je pri-
čelo goreti v Gorenji vasi pri Trati, v poljanski dolini,
v škofjeloškem sodnem okraju. Ni minula dobra ura,
že je bilo v plamenu nad 30 poslopij. Pogorelo je
30 hišnih številk, 15 gospodarskih poslopij, mnogo ži-
vine in družega imetja. Samo enemu posestniku je zgo-
relo 13 glav goveje živine in 6 prašičev. Nekateri, in
tudi posestniki niso rešili nič družega, kakor kar so
imeli na sebi. Škoda je velikanska. Ceni se približno

na 120.000 K, a bržkone je še mnogo večja. Posestnikov
je bilo malo zavarovanih in še tisti za neznatne svote.
Beda je nepopisna. Kakih 150 ljudi je brez strehe in
živeža. Nujna pomoč je potrebna.

Oziraje se na to strašansko nesrečo, se naroča
čč. gg. dušnim pastirjem, naj takoj oznanijo, kjer je ko-
ličkaj mogoče, za pogorelce v Gorenji vasi cerkveno
darovanje; nabrane darove pa naj pošljejo kn. šk. ordi-
narijatu, da je izroči dalje svojemu namenu.

40.

Prošnje za spregled zakonskih zadržkov.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko sporoča z do-
pisom z dné 10. maja 1901, št. 6811, semkaj nastopno:

In ležter Zeit wurden wiederholt Gesuche um Er-
theilung der Nachsicht von Ehehindernissen mit Außeracht-
lassung der gesetzlichen Bestimmungen hieramts eingebracht.

Zur Hintanhaltung von Nachtheilen, welche sich hieraus
für die Parteien ergeben, wird das hochwürdige f. b. Ordi-
nariat ersucht, an die unterstehenden Pfarrämter die Weisung
ergehen zu lassen, die Parteien in ihrem Wirkungsbereiche darauf
aufmerksam zu machen, dass vor Abschließung der Ehe die

Ertheilung der Nachsicht von Ehehindernissen von den Parteien selbst und im eigenen Namen, bei Minderjährigen unter Mitfertigung des Gesuches von Seite ihrer gesetzlichen Vertreter, ferner mit genauer Ausführung ihrer Vornamen, Familiennamen, Geburtsorte, Wohnorte und des beiderseitigen Standes im Wege der vorgeordneten politischen Bezirksbehörde (resp. bei derselben) anzufuchen ist.

Auch wären die Parteien darauf aufmerksam zu machen, daß zur Ertheilung der Nachsicht von Ehehindernissen „wichtige Gründe“ erfordert werden, und diese letzteren von den Gesuchstellern nicht nur anzuführen sind, sondern auch ihr Vorhandensein auf glaubwürdige Art zu documentiren ist,

eventuell in der Weise, daß eine amtliche Bestätigung der angeführten Thatfachen beigebracht wird.

Castitim župnim uradom se torej naroča, naj ženine in neveste v danih slučajih počude, da se strogo ravnajo po teh predpisih.

Ob tej priliki se opozarjajo č. gospodje župniki tudi na to, da ženinov ne puščajo hoditi osebno k škofijstvu ter delati praznih potov, kajti ordinarijat se mora vkljub temu v vsakem slučaju itak obrniti za pojasnila na župni urad. Rešitev zadeve se pri tem nič ne pospeši, pač pa napravljajo zaročenci sebi nepotrebna pota in troške, ordinarijatu pa dvojno delo.

41.

Nalaganje glavnice, dobljenih za odkupljene davščine.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko sporoča z dopisom z dne 12. decembra 1900, štev. 16.035, semkaj doslovno:

Nach § 38 der Durchführungs-Instruction zum Landesgesetz vom 13. Juni 1882, L. G. Bl. Nr 25 de 1886, betreffend die Ablösung der auf Realitäten haftenden Geldguthheiten und Naturalleistungen für Kirchen, Pfarren und deren Organe, obliegt es den Landescommissionen die rechtskräftigen Ablösungserkenntnisse dem hochwürdigen Ordinariate und der Landesregierung zu dem Behufe mitzutheilen, damit die zur Wahrung der Bestimmung der Ablösungskapitalien gebotenen Verfügungen getroffen werden.

Um nun die Landesregierung in die Lage zu versetzen, die ihr gesetzlich obliegende Controlle über die Gebarung mit den Ablösungskapitalien zu üben und bei Pfründen-Collecturen weiters die Pfründenafftionen richtig zu stellen, wird das hochwürdige Ordinariat ersucht, die Kirchenvorsteher und die Fruchtnießer bezw. Administratoren kirchlicher Pfründen anweisen zu wollen, die Art der Fructification der Ablösungskapitalien fallweise im Wege des hochwürdigen Ordinariates der Landesregierung bekannt zu geben.

V smislu tega dopisa se naroča č. gospodom, naj se v danih slučajih strogo ravnajo po zakonu z dne 13. junija 1882 (Conf. „Laibacher Diocesanblatt“ l. 1887., II. str. 23 do 31).

42.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se župnije: Št. Janž v trebanjski dekaniji, stoječa po patronstvu kolegijatnega kapiteljna v Novem mestu; Št. Jurje pri Šmariji v šmarijski dekaniji pod patronstvom verskega zaklada; Lesce v radovljiški dekaniji pod patronstvom cesarjevim; Moesel in Rieg v kočevski dekaniji, pod patronstvom kneza Karola Auersperga; Sv. Vid nad Cerknico v cerkniški dekaniji, pod patronstvom graščine Nadlišek (Nadlischegg); Weissenfels v radovljiški dekaniji pod patronstvom cesarjevim.

Prosvenci za župnijo Št. Janž naj naslové svoje prošnje na preč. kolegijatni kapitelj v Novem mestu; za župnijo Št. Jurje, Lesce in Weissenfels na veleslavno c. kr. deželno vlado v Ljubljani; za župnijo Moesel in Rieg na svitlega kneza Karola Auersperga; za župnijo Sv. Vid nad Cerknico na slavno lastništvo patronske graščine Nadlišek.

Kot zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 28. junij 1901.

43.

Škofijska kronika.

Podeljene so župnije: Banja Loka častitemu gosp. Frančišku Andrejaku, župniku v Mozeljnu; Kovor č. g. Josipu Lavtizarju, župniku v Ratečah; Preddvor č. g. Mateju Jerebu, župniku v Št. Janžu; Prem č. g. Ivanu Lovšinu, župniku pri Sv. Vidu nad Cerknico.

Kanonično vmeščeni so bili č. gg.: Tomaž Rožnik na župnijo Selca dne 24. aprila 1901; Jakob

Lebar na župnijo Polom (Ebenthal), dne 6. maja 1901; Ivan Zupančič na župnijo Šmihel pri Žužemberku, dne 6. maja 1901.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. zlatomašniku Frideriku Hudoverniku, župniku v Lescah.

Umrl je č. g. Blaž Muhovec, vpokojeni mestni kapelan v Kamniku, dne 26. aprila 1901.

Priporoča se v molitev č. gg. duhovnim sobratom.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dne 24. maja 1901.